

Tourism and Recreation

<https://dergipark.org.tr/tourismandrecreation>

E-ISSN: 2687-1971

Türkiye’de rekreasyon ve rekreasyon yönetimi lisans eğitim programlarının karşılaştırmalı analizi*

Comparative analysis of recreation and recreation management undergraduate education programs in Turkey

Pınar Tokgoz^{1**}, Bilgehan Gülcan²

¹Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı, Doktora Programı, pinar.tokgoz@hbv.edu.tr, 0000-0003-1208-2309

²Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi Bölümü, bilgehan.gulcan@hbv.edu.tr, 0000-0002-9884-4695

MAKALE BİLGİSİ/ARTICLE INFO

İnceleme Makalesi / Review Article

Anahtar Kelimeler:

Rekreasyon, Rekreasyon Yönetimi, Rekreasyon Eğitimi, Öğretim Programları

Key Words:

Recreation, Recreation Management, Recreation Education, Curriculum

Gönderme Tarihi/Received Date:

14.06.2022

Kabul Tarihi/Accepted Date:

28.06.2022

Yayınlanma Tarihi/Published Online:

30.06.2022

DOI:

[10.53601/tourismandrecreation.1130778](https://doi.org/10.53601/tourismandrecreation.1130778)

ÖZET

Türkiye yükseköğretiminde rekreasyon eğitimi, Spor Bilimleri Fakülteleri/Yüksekokulları bünyesinde rekreasyon ve Turizm Fakülteleri bünyesinde ise rekreasyon yönetimi isimleri ile iki farklı kurumsal çatı ve iki farklı disiplinler yaklaşımıyla verilmektedir. 2000’li yıllardan itibaren her iki kurumsal çatı altında farklı isimde açılmaya başlanan bölüm sayısı, 2020-2021 öğretim yılı itibarı öğrenci kabul eden bölüm esasına göre toplam 49’a ulaşmıştır. Birbirinden farklı iki kurumsal çatı altında faaliyet gösteren rekreasyon ve rekreasyon yönetimi bölümlerinden mezun olan öğrencilerin her ikisi de rekreasyon uzmanı unvanını elde etmektedirler. Bu çalışmanın amacı, iki farklı kurumsal çatının aynı uzmanlığa hizmet eden öğretim programlarını karşılaştırarak, program çıktılarına dayalı olarak unvan becerileri arasındaki farkı ortaya koymaktır. Araştırmada tamsayım biçiminde, Türkiye’de lisans düzeyinde örgün öğretimde öğrenci kabul eden farklı üniversitelerdeki lisans düzeyinde 49 adet Rekreasyon ile Rekreasyon Yönetimi bölümlerini kapsamaktadır. Nitel araştırma deseni olan doküman incelemesi ile gerçekleştirilmiş çalışmada, söz konusu her iki isimdeki bölümlerin web sayfaları üzerinden ulaşılan öğretim programları kapsamında farklı becerilere hizmet eden dersler sekiz başlıkta gruplandırılmış ve nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi ile gruplar arası dağılım farklarına ulaşılmıştır. Elde edilen verilere göre, aynı unvanı alan iki farklı başlıktaki öğretim programları arasında dersler baz alınarak, bilgi ve beceriyi etkileyen oldukça yüksek derecede farklılıklar olduğu saptanmıştır.

ABSTRACT

Recreation education in higher education in Turkey is given with two different disciplinary approaches as “recreation” within the Faculties of Sports Sciences/Schools and “recreation management” within the Faculties of Tourism. The number of departments, which started to be opened under different names under both institutional roofs since the 2000s, has reached a total of 49 according to the department accepting students as of the 2020-2021 academic year. Both of the students who graduated from the recreation and recreation management departments operating under two different institutional roofs obtain the title of recreation specialist. The aim of this study is to compare the curricula serving the same specialization of two different institutional frameworks and to reveal the difference between title skills. In the form of a complete enumeration of the research, it includes 49 departments of Recreation and Recreation Management in different universities that accept undergraduate students in formal education. Within the scope of the curricula accessed through the websites of the departments with both names in question, the courses serving different skills were grouped under nine headings, and the differences in distribution between the groups were reached with the document analysis method, one of the qualitative research methods. According to the data obtained, it has been determined that there are quite high differences between the education programs under two different titles with the same title.

1. Giriş

Rekreasyon eğitimi, genel eğitim içerisinde çevre, sağlık, yurttaşlık eğitimleri şeklinde yer alan; uygulamalarda ve sadece amaçlara ulaşma yollarında farklılıklar olan fonksiyonel bir alanı oluşturmaktadır (Karaküçük, 2008: 124). Serbest

zamanların değerlendirilmesinin planlanması ve öğretilmesi gerekmektedir ve bu eğitim kişiye, zamanla serbest zamanı değerlendirme kültürü kazandıracaktır (Çakırcıoğlu, 1998: 10-11). Söz konusu eğitim ile ilgili olarak Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı’nda (1990-1994) T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji Geliştirme ve Bütçe Başkanlığının 2020 yılı Mart ayı

*Bu çalışma Prof. Dr. Bilgehan GÜLCAN danışmanlığında hazırlanmakta olan “Rekreasyon Müfredatlarının Ulusal SOKÜM’e Yönelik Bilgi ve Farkındalık Yaratma Yeteneğinin Analizi ve Modül Önerisi” başlıklı doktora tezinden türetilmiştir

**Sorumlu yazar /Corresponding author.

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı, Doktora Programı, pinar.tokgoz@hbv.edu.tr, 0000-0003-1208-2309

raporuna göre, “Boş zamanların değerlendirilmesinde eğitim ve organizasyon faaliyetlerini yürütecek nitelikli elemanların yetiştirilebilmesi amacı ile üniversitelerin beden eğitimi ve spor bölümlerinde rekreasyon anabilim dalı açılacaktır” şeklinde boş zamanların değerlendirilmesine ilişkin ilkeler ve politikalar adı altında rekreasyon eğitiminin amacına değinilmiştir. Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda (1996-2000) T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji Geliştirme ve Bütçe Başkanlığı'nın 2020 yılı Mart ayı raporuna göre, “Boş zamanların değerlendirilmesini yaşamın bir parçası haline getirmek temel ilkedir. Boş zamanların değerlendirilmesinde eğitim ve organizasyon faaliyetlerini yürütecek insan gücünün yetiştirilmesi amacıyla üniversitelerde rekreasyon ana bilim dalı tesis edilecektir” şeklinde rekreasyon eğitiminin gerekliliği ifade edilmiştir

Rekreasyon eğitimi ilk olarak Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulları'nda (BESYO) verilmeye başlanmıştır. Üniversitelerarası Kurul'un (ÜAK) 3 Temmuz 1998 tarihli toplantısında *Muğla Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu bünyesinde Rekreasyon Bölümü açılması yönünde Yüksek Eğitim Kurulu Başkanlığı'na görüş bildirilmiş ve bu çabalar sonucunda Yükseköğretim Kurumunun 12.04.2000 tarihli toplantısında alınan kararla, BESYO bünyesinde Rekreasyon Bölümü'nün açılmasına karar verilmiştir* (Zorba, 2008: 52-55). Rekreasyon yönetimi eğitiminin turizm alanında verilmeye başlaması Turizm Fakültelerinin açılması ile olmuştur. 2009 yılında Gazi Üniversitesi'nde ilk bölüm açılarak eğitime başlamıştır.

Boş zamanın kullanımı kişiden kişiye farklılık göstereceği için rekreasyon farklı disiplinlerle iç içe geçmiş bir kavramdır. Bu çerçevede Rekreasyon eğitimi, Spor Bilimleri Fakülteleri'nde “Rekreasyon”, Turizm Fakülteleri'nde ise “Rekreasyon Yönetimi” adı altında verilmektedir. Söz konusu eğitim Türkiye genelinde, 2020-2021 eğitim öğretim yılında, 49 programda lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim verilmektedir. Yüksek Öğretim Kurulu Akademik Arama (YÖK Akademik, 2021). “Eğitim müfredatlarının rekreasyon hizmetini sunabilecek niteliklere sahip elemanları yetiştirebilecek şekilde planlanması gerekmektedir” (Tütüncü, 2008: 100).

Türkiye yükseköğretiminde rekreasyon eğitimi hem turizm hem de spor cephesi olmak üzere iki farklı disiplinler yaklaşımıyla verilmektedir. Rekreasyon eğitimi bu iki disiplinler yaklaşımına ait iki farklı kurumsal çatı altında ve Spor Bilimleri Fakülteleri/Yüksekokulları bünyesinde rekreasyon, Turizm Fakülteleri bünyesinde de rekreasyon yönetimi bölümleri adıyla verilmektedir. Birbirinden farklı bu iki disiplinler yaklaşım, kurumsal çatı ve farklı bölüm adları altında faaliyet gösteren mezunlar ise, aynı şekilde rekreasyon uzmanı unvanını elde etmektedirler. Bu çalışmanın amacı, spor bilimleri fakültesi ve turizm fakültelerinde gerçekleştirilen öğretim programlarını karşılaştırarak, ders programları çıktılarını dayalı olarak her iki bölümün unvan becerileri arasındaki farkı ortaya koymaktır. Alan yazında yapılan çalışmalar incelendiğinde böyle bir çalışmanın olmamasından dolayı bu çalışmanın yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

2. Kavramsal Çerçeve

Yapılan literatür taramasında rekreasyon ve rekreasyon yönetimi öğretim programlarını karşılaştıran bir çalışmaya

rastlanmamıştır. Yapılan çalışmalar daha çok Amerika'daki rekreasyon eğitimi ile Türkiye'deki eğitimin karşılaştırması, turizm işletmeciliği ve rekreasyon eğitimi karşılaştırması, rekreasyon ve rekreasyon yönetimi kontenjanlarının karşılaştırılması şeklindedir.

Tütüncü (2008) çalışmasında turizm fakülteleri altında yer alan rekreasyon bölümlerinin yapılanmasını ve müfredatları değerlendirilmiştir. Turizm işletmeciliği ve rekreasyon yönetimi bölümlerinin müfredatları karşılaştırılmıştır. Müfredatta yer alan 51 dersin 27 tanesi ortak derslerdir. Çalışmada aynı zamanda kuzey Amerika'daki turizm ve rekreasyon ile ilgili programların değerlendirmesi de yapılmıştır. Sever & Buzlu (2015) çalışmalarında turizm fakülteleri bünyesinde açılması planlanan rekreasyon programlarının müfredat kapsamı hakkında öneri getirmek amacıyla yüksek lisans tezleri üzerinden bulut analizi yöntemini kullanarak bir çalışma gerçekleştirmiş ve çalışmanın sonucunda rekreasyonun multidisipliner bir alan olduğunu ve müfredatlarında bu bağlamda psikoloji, sosyoloji ve sosyal psikoloji derslerinin olması gerektiği ve aynı zamanda da hukuk, ekonomi, işletme ve finans konularının dikkate alınması gerektiğini belirtmişlerdir. Yağcı (2015) yüksek lisans tezinde Kanada ve Amerika'da lisans düzeyinde rekreasyon eğitimi veren üniversitelerin müfredatlarını incelemiş, ulaşılan derslerden müfredat önerilecek bölgelerin öğrencilerinin sahip olması beklenen özellikler dikkate alınarak dersler seçilmiştir. Bu derslerin Türkiye'deki turizm fakülteleri bünyesinde bulunan veya yeni açılacak olan rekreasyon yönetimi bölümleri için müfredat önerisi yapılmıştır.

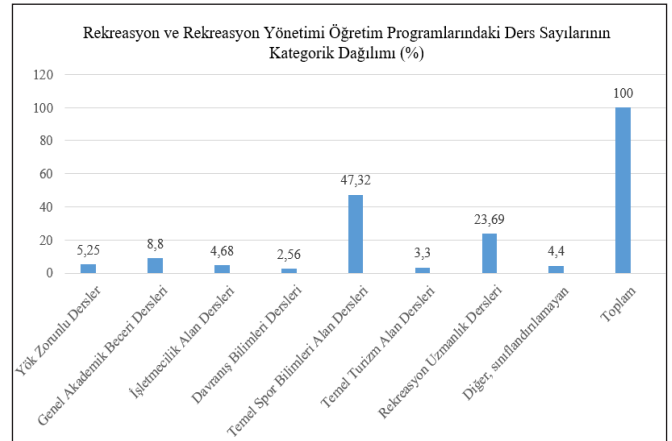
Korkutata (2017) çalışmasında her iki ülke içinde beş üniversitenin müfredatlarını incelemiş ve Amerika'daki eğitimin daha çok sağlık ile ilişkilendirildiği, Türkiye'deki eğitimin ise spor ile ilişkilendirildiği sonucuna varmıştır. Amerika'daki eğitimde kültür ve uygulamalı spor dersleri yer alırken Türkiye'de uygulamalı spor dersleri ve teorik alan bilgisinin yer aldığını vurgulamıştır. Amerika'da en çok uygulamalı alan dersleri, Türkiye'de ise staj ve sağlık derslerinin yer aldığı belirtilmiştir. Kızanlıklık & Birinci (2018) çalışmalarında Türkiye'deki yükseköğrenim kurumlarındaki durum ve gelişim sürecini rakamsal göstergeler ile ortaya koymuşlardır. Bu bağlamda lisans ve lisansüstü eğitim veren fakülte, yüksekokul, enstitü ve bağlı buldukları üniversiteler araştırılmıştır. Rekreasyonun konu edildiği yüksek lisans tezleri enstitü ve anabilim dallarına göre sınıflandırılmıştır. Varol vd. (2019) çalışmalarında Türkiye'deki öğrenci almı yapan turizm fakülteleri rekreasyon yönetimi bölümlerindeki akademisyenlerin ve derslerin rekreasyon alanı ile ilgili olması durumunu belirten bir çalışma yapmış, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması modelini kullanmışlardır. Çalışmalarının neticesinde rekreasyon yönetimi bölümlerindeki öğretim elemanlarının %4 gibi çok az bir kısmının rekreasyon alanında uzman oldukları ve derslerin %36'sının rekreasyon alanı ile ilgili olduğu sonucuna varmışlardır. Benzer şekilde Tütüncü (2021) çalışmasında ÖSYM tarafından gerçekleştirilen sınavın sonuçlarına göre bir araştırma yapmış, özel yetenek sınavı ile öğrenci kabul eden beden eğitimi ve spor yüksekokulları ile spor bilimleri fakültelerini çalışma dışında tutulmuştur. Araştırmaya göre rekreasyon programları %0,31'lik, rekreasyon yönetimi programları ise 0,68'lik kontenjan doldurabilmişlerdir.

Rekreasyon yönetimi programları rekreasyon programlarından daha fazla talep görmüştür. Bu çalışmada rekreasyon ve rekreasyon yönetimi bölümleri karşılaştırılmıştır. Çalışmada her iki programın mezununun da rekreasyon uzmanı unvanını alması neticesinde eğitimin karşılaştırması yapılmıştır. Lisans öğrenim programlarını 8 kategori halinde inceleyerek hem psikoloji, sosyoloji gibi dersleri davranış bilimleri kategorisinde, hem de işletme, ekonomi, muhasebe gibi ilgili alan derslerini işletme alan dersleri olarak ele alınmıştır. Bu iki kategori rekreasyon bölümünde davranış bilimleri %1,7 işletmecilik alan dersleri %3,1 olarak, rekreasyon yönetimi bölümlerinde ise bu oran davranış bilimleri kategorisinde %5,2 işletmecilik alan dersleri kategorisinde ise %9,6 olarak çıkmıştır. Rekreasyon yönetimi bölümlerinde rekreasyon ile ilgili olan derslerin oranı %30,9 olarak çıkmıştır. Rekreasyon ve rekreasyon yönetimi ders programlarının mevcut yapısı ortaya çıkartılmıştır. Rekreasyon ve rekreasyon yönetimi programlarının eğitimini kıyaslayarak iki farklı ana bilim dalı içerisinde verilen eğitimlerin ders seçimlerinde anabilim dalının ders seçimini etkileyen önemli bir kriter olduğu sonucu çıkmıştır. 2020- 2021 öğretim yılında aktif öğrencisi bulunan 49 program üzerinden gerçekleştirilmiş, ders çıktıkları ve ders AKTS'leri üzerinden gerçekleştirilmiş olan bu çalışmada rekreasyon ve rekreasyon yönetimi öğretim programlarının karşılaştırılması lisans düzeyinde yapılmıştır.

3. Yöntem

Araştırma, nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi ile gerçekleştirilmiştir. Doküman incelemesi "basılı ve elektronik (bilgisayar tabanlı ve internet erişimli) materyallerin incelenmesi ve değerlendirilmesi sürecinde gerçekleşen bir dizi işlem" olarak tanımlanmaktadır (Bowen, 2009). İncelenen dokümanlar "rekreasyon" ve "rekreasyon yönetimi" bölümlerinin web sayfalarında açık erişime konu olan ve her bir dersin görüldüğü öğretim programlarıdır. Öğretim programları lisans programları ile sınırlandırılmıştır. İncelemeler Excel programı ile 01 Kasım-31 Aralık 2020 tarihler arasında gerçekleştirilmiştir. Bu noktada araştırma, söz konusu iki farklı disipliner yaklaşımın özellikle dersler bağlamında öğretim programlarının içeriğine odaklanarak, aynı uzmanlıklar arasındaki muhtemel farklılıklara odaklanmaktadır. Araştırma evrenini, YÖK veri tabanında yer alan 2020-2021 öğretim yılı itibarıyla gerek rekreasyon gerekse rekreasyon yönetimi bölümlerine öğrenci kabul eden toplam lisans düzeyinde 49 adet bölümün öğretim programı oluşturmaktadır (Tablo 1). Araştırma, tamsayım biçiminde yürütülmüş ve web sayfaları üzerinden 49 adet rekreasyon ve rekreasyon eğitimi bölümlerine ait öğretim programlarının tamamı doküman incelemesi ile analiz edilmiştir. Araştırmada 8 parametre ile kategorize edilen 6.299 adet dersin 331 tanesi YÖK Zorunlu Dersi, 554 tanesi Genel Akademik Beceri Dersi, 295 tanesi İşletmecilik Alan Dersi, 161 tanesi Davranış Bilimleri Dersi, 2.965 tanesi Temel Spor Alan Dersi, 208 tanesi Temel Turizm Alan Dersi, 1.492 tanesi Rekreasyon Uzmanlık Dersi, 293 tanesi ise diğer başlığı altında toplanan derslerden oluşmaktadır. İlgili derslere ait yüzdesel dağılım Grafik 1'de gösterilmektedir.

Rekreasyon ve rekreasyon yönetimi öğretim programlarının toplamında bulunan 6299 dersin %2,56'sı davranış bilimleri ile ilgili derslerden oluşmakta ve müfredat içerisinde en az orana

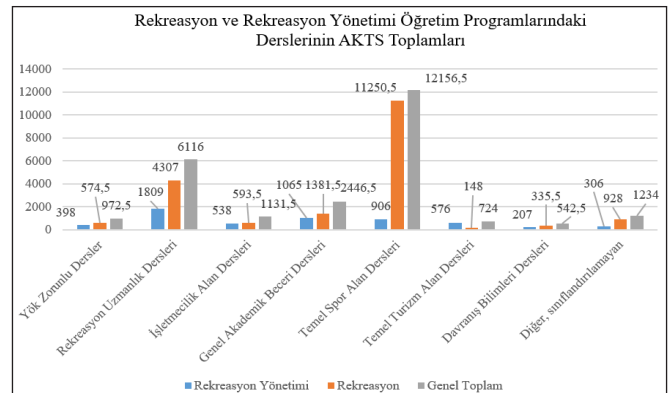

Grafik 1. Rekreasyon ve Rekreasyon Yönetimi Öğretim Programlarındaki Ders Sayılarının Kategorik Dağılımı

sahip ders grubunu oluşturmaktadır. Bu oran rekreasyon planlaması yaparken hedeflenen kitlenin duygusal seçimlerini anlamlandırmak ve bunlara göre etkinlik planlamada rekreasyon uzmanları için yetersiz kalabilecek bir düzeydedir. Araştırmanın evrenini oluşturan 49 programın listesi Tablo 1'de verilmektedir.

4. Bulgular

Verilerin analizinde öğretim programı içinde yer alan tüm dersler sekiz kategoride toplanmıştır. Bu kategoriler; YÖK zorunlu dersleri (İngilizce, Türk Dili Edebiyatı, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi) genel akademik beceri dersleri (Araştırma Teknikleri, İstatistik, Yabancı Dil Almanca-Rusça, vb.), işletmecilik alan dersleri (Genel işletme, Yönetim ve Organizasyon, Pazarlama vb.), davranış bilimleri alan dersleri (Psikoloji, Sosyoloji vb.), temel spor bilimleri alan dersleri (Voleybol, Basketbol, Güreş vb.), temel turizm alan dersleri (Genel turizm, Otel Otomasyon Sistemleri, Seyahat Acentacılığı ve Tur Operatörlüğü vb.), rekreasyon uzmanlık dersleri (Rekreasyon Etkinlikleri, Rekreatif Alan Tasarımı, Rekreasyon Program Planlaması vb.), diğer (uzmanlıkla ilgili olmayan ve yukarıdaki kategorilere girmeyen dersler biçimindedir). Öğretim programlarındaki tüm dersler excel programına ilgili dersin sayıları, saatleri, bulunduğu yarıyıl olarak ve yukarıdaki kategorik sınıflama altında işlenmiştir. Bu kapsamda toplamda 6.299 adet ders Excel programına veri olarak işlenmiştir. Araştırma bulguları bu söz konusu

Grafik 2. Rekreasyon ve Rekreasyon Yönetimi Öğretim Programlarındaki Derslerin AKTS Toplamları

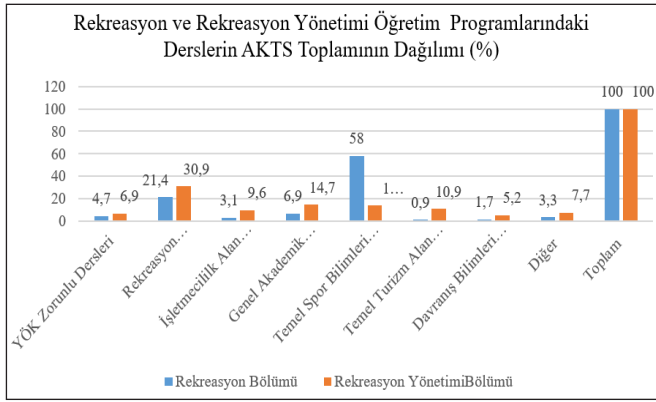
No	Üniversite	Fakülte	Bölüm
1	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
2	Akdeniz Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
3	Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
4	Atatürk Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
5	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
6	Bartın Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
7	Bingöl Üniversitesi	Beden Eğitimi ve Spor Y.O.	Rekreasyon
8	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
9	Erciyes Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
10	Eskişehir Teknik Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
11	Fırat Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
12	Gazi Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
13	Hacettepe Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
14	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	Beden Eğitimi ve Spor Y.O.	Rekreasyon
15	Hitit Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
16	İstanbul Gelişim Üniversitesi	Beden Eğitimi ve Spor Y.O.	Rekreasyon
17	Kırıkkale Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
18	Kocaeli Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
19	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
20	Mersin Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
21	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
22	Munzur Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
23	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Yaşar Doğu Spor Bil.F.	Rekreasyon
24	Pamukkale Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
25	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
26	İstanbul Rumeli Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
27	Trabzon Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
28	Trakya Üniversitesi	Kırkpınar Spor Bilimleri F.	Rekreasyon
29	Yalova Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
30	İstanbul Aydın Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
31	İstanbul Ayvansaray Üniversitesi	Uygulamalı Bilimler Y.O.	Rekreasyon
32	Lokman Hekim Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	Rekreasyon
33	Nişantaşı Üniversitesi	Beden Eğitimi ve Spor Y.O.	Rekreasyon
34	Haliç Üniversitesi	Beden Eğitimi ve Spor Y.O.	Rekreasyon
35	Selçuk Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yön.
36	Akdeniz Üniversitesi	Manavgat Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yön.
37	Akdeniz Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yön.
38	Ankara Hacı Bayram Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yön.
39	Balıkesir Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yön.
40	Giresun Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yön.
41	Harran Üniversitesi	Turizm ve Otel İşl. Y.O.	Rekreasyon Yön.
42	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Uygulamalı Bilimler Y.O.	Rekreasyon Yön.
43	Kırklareli Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yön.
44	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yön.
45	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	Kadirli Uyg. Bilimler Y.O.	Rekreasyon Yön.
46	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yön.
47	Siirt Üniversitesi	Turizm İşl. ve Otel. Y.O.	Rekreasyon Yön.
48	Sinop Üniversitesi	Turizm İşl. ve Otel. Y.O.	Rekreasyon Yön.
49	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yön.

sekiz kategoride derslerin öğretim programı içindeki farklı başlıklardaki ağırlıklarına göre yorumlanmış ve sonuca ulaşılmıştır.

Ders AKTS'leri incelendiği zaman Grafik 1'de de ifade edildiği şekilde spor alan derslerinin fazlalığı AKTS sayısında da belirgin farklılık olarak ortaya çıkmaktadır. Grafik 2'de görüldüğü üzere her iki bölüm arasında AKTS sayıları farklılık göstermekte ve iki öğretim programının ders ağırlıklarının değişiklik gösterdiği görülmektedir.

Grafik 3'te sekiz parametre üzerinden incelenen AKTS yüzdeleri incelendiğinde her iki öğretim programının farklı derslere ağırlık vererek eğitim verdikleri görülmektedir. Rekreasyon bölümü spor ağırlıklı bir eğitim verirken rekreasyon yönetimi bölümü ise rekreasyon uzmanlık derslerine ağırlık vermektedir. Yüzdese dağılımda YÖK zorunlu dersleri dışındaki derslerin yüzdeleri arasında benzerlik görülmemektedir. Bu dağılım her iki programın birbirinden farklı bir eğitim verdiğini göstermektedir.

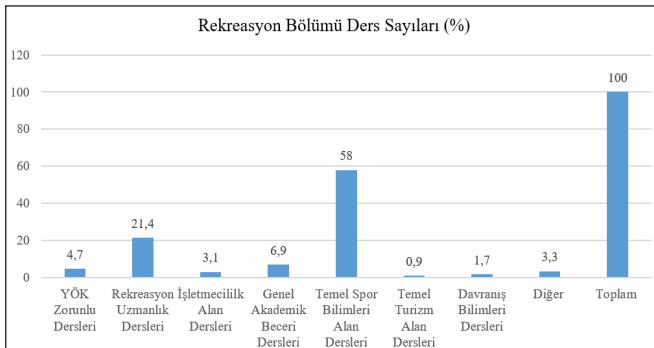
Grafik 3. Rekreasyon ve Rekreasyon Yönetimi Öğretim Programlarındaki Derslerin AKTS Toplamının Dağılımı

Ağırlıklı olarak spor konusunda uzmanlaşan rekreasyon mezunlarının çalışma alanları olan oteller düşünüldüğünde gördükleri turizm derslerinin %0,9 gibi düşük bir oranda olması turizm işini yaparken rekreasyon uzmanlarının yetersiz kalabileceklerini göstermektedir. Grafik 4'te görüldüğü üzere; Rekreasyon bölümlerine ait öğretim programlarının yarısından fazlasını %58 gibi bir oranla temel spor alan dersleri oluşturmaktadır.

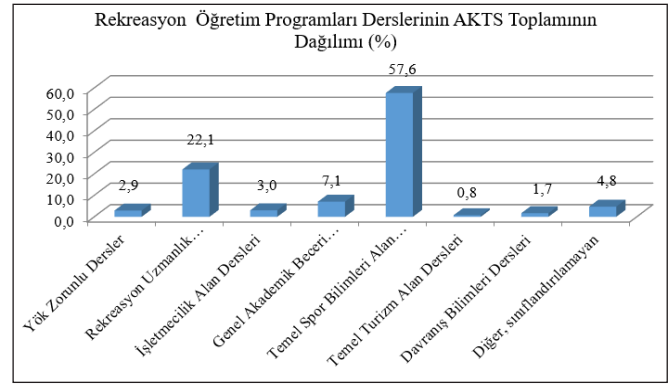
Grafik 5'te Rekreasyon bölümlerine ait öğretim programlarının yarısından fazlasını %57,6 gibi bir oranla temel spor alan derslerinin AKTS'si oluşturmaktadır. %4,8 ile sınıflandırılmayan ve bölüm ile direkt ilişkisi bulunmayan ders oranının temel turizm alan dersleri, davranış bilimleri dersleri, işletmecilik alan dersleri ve YÖK zorunlu derslerinden fazla olması rekreasyonun çok disiplinli yapısının öğretim programlarındaki yerini göstermektedir.

Grafik 6'da Turizm Fakültelerinde bulunan rekreasyon yönetimi bölümlerinin ders sayılarının kategorik dağılımı verilmektedir. Rekreasyon yönetimi öğretim programı rekreasyon uzmanlığı ağırlıklı bir eğitim verirken turizm konusunda da gerekli donanıma sahip olabilecek uzmanlar yetiştirmektedir. Aynı zamanda da bir rekreasyon işletmesini yönetmeye sağlayabilecek ölçüde de işletme dersi aldıkları görülmektedir.

Grafik 7'de Rekreasyon Yönetimi öğretim programlarında en yüksek oranı %31,2 ile rekreasyon uzmanlık dersleri oluşturmaktadır. Bu da rekreasyon uzmanlarının alanlarında

Grafik 4. Spor Bilimleri Fakültesi/Yüksekokulları Çatısı Altındaki Rekreasyon Bölümleri Öğretim Programlarındaki Ders Sayıları Kategorik Dağılımı

Grafik 5. Spor Bilimleri Fakültesi/Yüksekokulları Çatısı Altındaki Rekreasyon Bölümleri Öğretim Programlarındaki Ders Sayıları Kategorik Dağılımı

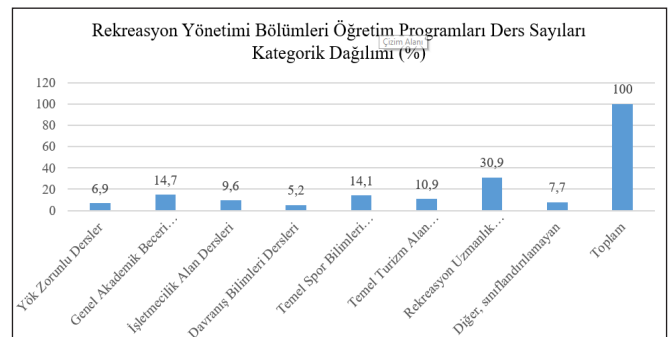
aldıkları öğretimi desteklemektedir. Akademik beceri dersleri ile temel spor bilimleri alan dersleri ile de desteklenen öğretim programları uzmanların birçok alanda çalışabilmelerine de olanak sağlamaktadır.

Tablo 2'deki ders sayılarının karşılaştırılması incelendiğinde; YÖK zorunlu dersleri, rekreasyon uzmanlık alan derslerinin oranları yakınlık gösterirken turizm alan dersleri, davranış bilimleri dersleri ve temel spor bilimleri alan dersleri orantısız olarak büyük farklılık göstermektedir. Ders seçimlerinde bağlı bulunulan Ana bilim dalının etkili olduğu görülmektedir.

Tablo 3'e göre, rekreasyon programlarında turizm alan derslerinin azlığı dikkat çekicidir. Rekreasyon uzmanı unvanına sahip olmaları ve turizm işletmelerinde de çalışacak olmalarına rağmen son derece az turizm alan dersi görmektedirler.

5. Sonuç ve Öneri

Araştırma sonunda, Spor Bilimleri Fakülteleri bünyesinde verilen Rekreasyon eğitimi ile ilgili öğretim programlarda ağırlıklı olarak spor derslerinin yer aldığı; Turizm Fakülteleri bünyesinde verilen Rekreasyon Yönetimi eğitimi ile ilgili öğretim programlarda ise, ağırlıklı olarak rekreasyon uzmanlık alan derslerinin yer aldığı görülmektedir. Bu durum, Rekreasyon ve Rekreasyon Yönetimi bölümlerinin sahip olduğu öğretim programların birbirinden farklı olduğunu; bağlı bulunulan fakültelerin uzmanlık alanlarının öğretim programları içinde yer alan derslerin yüzdesel ağırlıklarını belirlemede önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca birbirinden ciddi şekilde farklı öğretim programlara

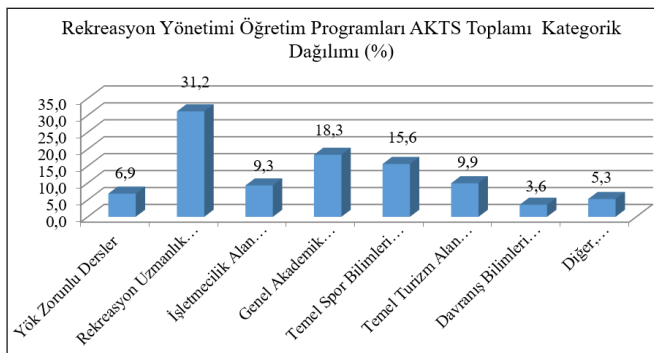
Grafik 6. Turizm Fakülteleri Çatısı Altındaki Rekreasyon Yönetimi Bölümleri Öğretim Programları Ders Sayıları Kategorik Dağılımı

Tablo 2. Rekreasyon ve Rekreasyon Yönetimi Öğretim Programlarındaki Derslerin Karşılaştırmalı Dağılımı

Parametre	Rekreasyon Bölümü Ders Sayıları (%)	Rekreasyon Yönetimi Bölümü Ders Sayıları (%)
YÖK Zorunlu Dersleri	4,7	6,9
Rekreasyon Uzmanlık Dersleri	21,4	30,9
İşletmecilik Alan Dersleri	3,1	9,6
Genel Akademik Beceri Dersleri	6,9	14,7
Temel Spor Bilimleri Alan Dersleri	58	14,1
Temel Turizm Alan Dersleri	0,9	10,9
Davranış Bilimleri Dersleri	1,7	5,2
Diğer	3,4	7,6

Tablo 3. Rekreasyon ve Rekreasyon Yönetimi Öğretim Programlarındaki Ders Kredilerinin Karşılaştırmalı Dağılımı

Parametre	Rekreasyon Bölümü Dersleri AKTS'ler (%)	Rekreasyon Yönetimi Bölümü Dersleri AKTS'ler (%)
YÖK Zorunlu Dersleri	2,9	6,9
Genel Akademik Beceri Dersleri	7,1	18,3
İşletmecilik Alan Dersleri	3,0	9,3
Davranış Bilimleri Dersleri	1,7	3,6
Temel Spor Bilimleri Alan Dersleri	57,6	15,6
Temel Turizm Alan Dersleri	0,8	9,9
Rekreasyon Uzmanlık Dersleri	22,1	31,2
Diğer	4,8	5,3

Grafik 7. Turizm Fakülteleri Çatısı Altındaki Rekreasyon Yönetimi Bölümleri Öğretim Programları AKTS Toplamları Kategorik Dağılımı

sahip iki bölümden mezun olan öğrencilerin, aynı unvanı alarak mezun olduklarında sahip oldukları bilgi ve becerilerin de birbirinden çok farklı olduğu da görülebilmektedir. Oysaki hem Rekreasyon hem de Rekreasyon Yönetimi mezunlarının birer rekreasyon uzmanı olmaları ve işverenlerin iki bölüm arasındaki farkı net olarak bilmemelerinden dolayı öğretim programlarındaki bazı derslerin ortak olması gerektiği; her iki bölümün öğretim programlarının belli oranda ortak olarak planlanmasının, mezun olan rekreasyon uzmanlarının işlerini yapmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Spor Bilimleri Fakülteleri'nde yer alan Rekreasyon bölümlerinden mezun olan rekreasyon uzmanlarının konaklama işletmelerinde çalışma imkanı olduğu düşünüldüğünde; öğretim programlarında daha fazla turizm dersine yer verilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir. Turizm Fakülteleri'nde yer alan Rekreasyon Yönetimi bölümlerinden mezun olan rekreasyon uzmanlarının ise etkinlik planlamalarını daha etkili

ve çeşitli şekilde hazırlayabilmesi için öğretim programlarında daha fazla spor alan dersine yer verilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca hem Rekreasyon hem de Rekreasyon Yönetimi bölümlerine ait derslerin belli oranlarda benzer özellikler taşımasının yanı sıra rekreasyonun çok disiplinli yapısı düşünülerek farklı içerikleri barındıran derslerin öğretim programlara eklenmesinin mezun olan rekreasyon uzmanlarının sektörde çalışırken işlerinde kolaylık sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çerçevede doğru etkinlik planlamalarının yapılabilmesi; kültür, kültürel miras gibi kavramların ayrıntılı olarak bilinmesi adına kültürel mirası ön plana çıkaracak derslerin her iki fakülteye ait öğretim programlarda yer almasının anlamlı bir etkisi olacağı da düşünülmektedir.

Bu çalışmada 2020-2021 eğitim öğretim yılında aktif öğrencisi bulunan 49 programın web sayfalarında yer alan öğretim programları incelenmiş; Rekreasyon ve Rekreasyon Yönetimi bölümlerine ait dersler karşılaştırılmıştır. Gelecekte yapılacak çalışmalarda hem Rekreasyon hem de Rekreasyon Yönetimi bulunan üniversitelerdeki akademisyenlerin uzmanlık alanları incelenerek ders seçimleri üzerinden öğretim programları incelemesi yapılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın kısıtları web sayfaları üzerinden erişime açık olarak yayınlanan ders çıktılarının güncel çıktılar olduğudur. Araştırma rekreasyon ve rekreasyon yönetimi ders çıktıları ile sınırlı kalmıştır.

Etik Beyan

Bu çalışmada kullanılan doküman analizi yöntemi için Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Etik Kurulundan 10.08.2021 tarihli ve 07 nolu toplantısında E-11054618-302.08.01-37416 sıra sayılı kararı ile izin alınmıştır.

Yazar Katkı Beyanı

1. Yazarın katkı oranı %50, 2. Yazarın katkı oranı ise %50'dir.

Çıkar Beyanı

Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

Kaynakça

- Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Kasım, 2020). *Ders içerikleri*, <https://obs.aku.edu.tr/> Erişim tarihi: 01.11.2020.
- Akdeniz Üniversitesi Manavgat Turizm Fakültesi (Kasım, 2020). *Ders içerikleri*, <http://mtf.akdeniz.edu.tr/> Erişim tarihi: 01.11.2020.
- Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Kasım, 2020). *Ders içerikleri*, <http://sporbilimleri.akdeniz.edu.tr/> Erişim tarihi: 05.11.2020.
- Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi (Kasım, 2020). *Ders içerikleri*, <http://turizm.akdeniz.edu.tr/> Erişim tarihi: 05.11.2020.
- Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Kasım, 2020). *Ders içerikleri*, <https://spor.alanya.edu.tr/> Erişim tarihi: 05.11.2020.
- Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi (Kasım, 2020). *Ders içerikleri*, <https://hacibayram.edu.tr/> Erişim tarihi: 05.11.2020.
- Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Kasım, 2020). *Ders içerikleri*, <https://obs.atauni.edu.tr/> Erişim tarihi: 06.11.2020.
- Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Kasım, 2020). *Ders içerikleri*, <https://akademik.adu.edu.tr/> Erişim tarihi: 01.11.2020.
- Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi (Kasım, 2020). *Ders içerikleri*, <https://obs.balikesir.edu.tr/> Erişim tarihi: 06.11.2020.
- Bartın Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Kasım, 2020). *Ders içerikleri*, <https://sporbf.bartın.edu.tr/> Erişim tarihi: 10.11.2020.
- Bingöl Üniversitesi BESYO (Kasım, 2020). *Ders içerikleri*, <https://obs.bingol.edu.tr/> Erişim tarihi: 12.11.2020.
- Bowen, G.A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40.
- Çakırcıoğlu, H. (1998). *Rekreasyon; Beden Eğitimi Dersi ve Diğer Dersler Açısından Okullarda Ders Dışı Faaliyetlerin Durumu, Eğitsel Kollar ve Fonksiyonları*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çanakale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Kasım, 2020). *Ders içerikleri* <https://sporbf.comu.edu.tr/> Erişim tarihi: 12.11.2020.
- Erciyes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Kasım, 2020). *Ders içerikleri*, <https://spbf.erciyes.edu.tr/> Erişim tarihi: 22.11.2020.
- Eskişehir Teknik Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Kasım, 2020). *Ders içerikleri*, <https://akts.eskisehir.edu.tr/> Erişim tarihi: 22.11.2020.
- Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <http://rek.sb.firat.edu.tr/> Erişim tarihi: 01.12.2020.
- Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://sporbilimleri.gazi.edu.tr/> Erişim tarihi: 01.12.2020.
- Giresun Üniversitesi Turizm Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://rky.giresun.edu.tr/> Erişim tarihi: 01.12.2020.
- Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://akts.hacettepe.edu.tr/> Erişim tarihi: 03.12.2020.
- Haliç Üniversitesi BESYO (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://obs.halic.edu.tr/> Erişim tarihi: 03.12.2020.
- Harran Üniversitesi Turizm Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <http://toy.harran.edu.tr/> Erişim tarihi: 04.12.2020.
- Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi BESYO (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://www.mku.edu.tr/> Erişim tarihi: 04.12.2020.
- Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://sbf.hitit.edu.tr/> Erişim tarihi: 05.12.2020.
- İstanbul Aydın Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://www.aydin.edu.tr/> Erişim tarihi: 05.12.2020.
- İstanbul Ayyansaray Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://www.ayansaray.edu.tr/> Erişim tarihi: 05.12.2020.
- İstanbul Gelişim Üniversitesi BESYO (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://besyo.gelisim.edu.tr/> Erişim tarihi: 07.12.2020.
- İstanbul Rumeli Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://obs.rumeli.edu.tr/> Erişim tarihi: 08.12.2020.
- Karaküçük, S. (2008). *Rekreasyon: Boş Zamanları Değerlendirme*. Ankara: Gazi Kitabevi, 124.
- Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://obs.kmu.edu.tr/> Erişim tarihi: 09.12.2020.
- Kırıkkale Üniversitesi Turizm Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://panel.kku.edu.tr/> Erişim tarihi: 09.12.2020.
- Kırklareli Üniversitesi Turizm Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://turizm.klu.edu.tr/> Erişim tarihi: 10.12.2020.
- Kızanlıklık, M.M. & Birinci, M.C. (2018). Türkiye'de Yükseköğretim Düzeyindeki Rekreasyon Eğitimine Yönelik Bir Değerlendirme. *Jomat Disiplinlerarası Akademik Turizm Dergisi*, 3, 37-50.
- Kocaeli Üniversitesi BESYO (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <http://sporbilimleri.kocaeli.edu.tr/> Erişim tarihi: 10.12.2020.
- Korkutata, A. (2017). Amerika ve Türkiye'de Rekreasyon Öğretim Programlarının Karşılaştırılması. *Sakarya University Journal of Education*, 7, 515-524.
- Kütahya Dumlupınar Üniversitesi BESYO Spor Bilimleri Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://birimler.dpu.edu.tr/> Erişim tarihi: 10.12.2020.
- Lokman Hekim Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://www.lokmanhekim.edu.tr/> Erişim tarihi: 11.12.2020.
- Mersin Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <http://www.mersin.edu.tr/> Erişim tarihi: 11.12.2020.
- Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://ects.mu.edu.tr/> Erişim tarihi: 12.12.2020.
- Munzur Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://www.munzur.edu.tr/> Erişim tarihi: 12.12.2020.
- Necmettin Erbakan Üniversitesi Turizm Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://bilgipaketi.erbakan.edu.tr/> Erişim tarihi: 15.12.2020.
- Nişantaşı Üniversitesi BESYO (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <http://ebp.nisantasi.edu.tr/> Erişim tarihi: 15.12.2020.
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://ubs.omu.edu.tr/> Erişim tarihi: 20.12.2020.
- Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Kadirli Uygulamalı Bilimler

- Yüksekokulu (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://www.osmaniye.edu.tr> Erişim tarihi: 20.12.2020.
- Pamukkale Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://ebs.pusula.pau.edu.tr/> Erişim tarihi: 21.12.2020.
- Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://ebs.sabis.subu.edu.tr/> Erişim tarihi: 21.12.2020.
- Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Turizm Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://rekyonetimi.subu.edu.tr/> Selçuk Üniversitesi Turizm Fakültesi Erişim tarihi: 22.12.2020.
- Selçuk Üniversitesi Turizm Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://bologna.selcuk.edu.tr/> Erişim tarihi: 22.12.2020.
- Sever, G.N. & Buzlu, M.Ö. (2015) Turizm Fakülteleri Bünyesindeki Rekreasyon Programları İçin Müfredat Kapsamı Önerisi: Bilimetretrik Bir Çalışma, *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(2), 381-396.
- Siirt Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://tiyo.sirt.edu.tr/> Erişim tarihi: 23.12.2020.
- Sinop Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://turizm.sinop.edu.tr/> Erişim tarihi: 24.12.2020.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (Mart, 2020). *Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı (1990- 1994)* erişim adresi: (www.sbb.gov.tr). Erişim tarihi: 28.03.2020.
- Trabzon Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <http://bologna.trabzon.edu.tr/> Erişim tarihi: 29.12.2020.
- Trakya Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://bys.trakya.edu.tr/> Erişim tarihi: 29.12.2020.
- Tütüncü, Ö (2008). Rekreasyon Yönetimi'ne Yönelik Üniversite Düzeyinde Müfredat Önerisi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 19(1), 93-103.
- Tütüncü, Ö (2021). Rekreasyon ve Rekreasyon Yönetimi Programlarının Kontenjanlarının Değerlendirilmesi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 32(2), 261-266.
- Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Turizm Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <http://bilgipaketi.yyu.edu.tr/> Erişim tarihi: 31.12.2020.
- Varol, F, Köseoğlu, A. & Kuzu, Ö.H. (2019). Turizm Fakülteleri'nin Rekreasyon Eğitimi Üzerine Bir Araştırma. *Uluslararası Tarih ve Sosyal Araştırmalar Dergisi/Tarihin Peşinde*, 21, 197-218
- Yalova Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi (Aralık, 2020). *Ders içerikleri*, <https://sporbilimleri.yalova.edu.tr/> Erişim tarihi: 31.12.2020.
- Yağcı, P. (2015). *Lisans Düzeyinde Rekreasyon Bölümü Müfredatlarının İncelenmesi ve Örnek Müfredat Çalışması*, Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı, Balıkesir.
- Yükseköğretim Kurulu Akademik Arama (YÖK Akademik) (Mayıs, 2020). *Üniversite Listesi*, <https://akademik.yok.gov.tr/> Erişim Tarihi: 01-17 Mayıs 2021.
- Zorba, E. (2008). Türkiye'de Rekreasyona Bakış Açısı ve Gelişimi. *Gazi Haber Dergisi*, 52-55.